

ÚRAD
SPĽNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE RÓMSKE KOMUNITY

Miért fontos a településnek, hogy az emberek romának vallják magukat:

- Nem világos, milyen módszertan szerint kerül sor a támogatások elosztására a következő programidőszakban, azonban a romák aránya a 2021-es Népszámlálásban befolyásolhatja a pénzügyi források elosztását.
- Ha a népszámlálás során elegendő lakos vallja magát roma nemzetiségűnek, jobb lehetőség nyílik a kulturális tevékenységekhez szükséges pénzeszközök kialakítására (a községeknek is)
- Kedvező feltételek megteremtése mindenki számára – úgy, hogy biztonságérzete legyen a nemzetisége vállalásánál – az Európai Unió követelménye.

Hogyan biztosítsunk jó feltételeket, amelyeket a romák biztonságosnak fognak tekinteni:

- Számos roma fél vállalni a hivatalos statisztikákban a roma származását, attól tartanak például, hogy a nemzetiséget feltüntetik a személyi igazolványban vagy a különböző hivatalokban, és ez alapján hátrányos helyzetbe kerülnek (ezt nyilván a gyenge tájékozottság okozza és a nemzetiséget összetévesztik az állampolgársággal)
– a járható út itt a felvilágosítás és a magyarázat, pl. a TSP, KC, MOPS segítségével (olyan emberek által, akikben megbíznak).
- A közösségi oldalakon már most számos hoax és dezinformáció kering a nemzetiséggel vagy az anyanyelvvel kapcsolatban a népszámlálásban. Ezekben a romákat lebeszéli arról, hogy vállalják a származásukat és a nyelvüket, pl. azzal a hamis figyelmeztetéssel, hogy ebből hátrányuk származik, hogy a népszámlálás alapján egy „térképet” hoznak létre, amivel (a szélsőségesek) könnyen visszaélhetnek, hogy ha romának vallják magukat, akkor egyesek (különböző emberek) majd keresni fognak rajtuk és felveszik a támogatásokat az EU alapokból.
A tájékoztató kampányban ezekkel a hoaxokkal és álhírekkel is foglalkozni kell.
- Sok roma fél roma nemzetiséget megadni, vagy fél megkérdezni (megmagyaráztatni magának) miről van szó a népszámlálásban nem roma személy jelenlétében (azelőtt népszámlálási biztos, most stacionárius vagy mobil asszisztens) – ezért jó, ha az asszisztens roma származású, pl. terepmunkás. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor fontos, hogy ezt olyan ember végezze, akit ismernek a közösségben és bíznak benne. Az előző népszámlálásból származó tapasztalatunk, hogy a romák pont azért adtak meg szlovák nemzetiséget, mert az adatot nem romának „szolgáltatták”.

Megjegyzés: több szociális terepmunkás koordinátor is beszámolt arról, hogy a községekben már kiválasztották a népszámlálási asszisztenseket, és ott, ahol erről szó esett, romákat választottak. Ez a bizonyítéka annak, hogy az önkormányzatok ebben befolyásolhatók. Ez azt is jelenti, hogy ebben az időszakban már konkrét személyek találhatók vannak a községekben, akikkel a koordinátorok beszélgethetnek a nemzetiségi kérdésekről.

Milyen kérdéseket kaphatnak a népszámlálási asszisztensek vagy a segítők a romáktól

1. Mi az a nemzetiség és mi az állampolgárság?

Az állampolgárság azt jelenti, hogy a Szlovák Köztársaság állampolgárai vagyunk – ezt írják a személyazonossági igazolványra és minden egyéb fontos helyre. A 2021-es Népszámlálás során nem kérdezik meg az állampolgárságunkat, mert mindannyian a Szlovák Köztársaság állampolgárai vagyunk. Ha a Szlovák Köztársaság állampolgárai vagyunk, akkor minden olyan joggal, kötelességgel és előnnyel rendelkezünk, mint az SZK összes állampolgára.

Szlovákiában különféle nemzetiségű emberek élnek – miközben mindannyian a Szlovák Köztársaság állampolgárai. Ezért a népszámlálás során a nemzetiséget is beírhatjuk. Számos nemzetiség létezik, pl. magyar, német, cseh, roma, ruszin stb. A nemzetiséggel vállaljuk a gyökereinket az elődeinket (az édesanyánkat, édesapánkat, nagyszülőket). A nemzetiség a kultúránk, a nyelvünk, az, akinek érezzük magunkat. A nemzetiség nem az állampolgárság, ezt nem tüntetik fel az iratainkban. Ha a népszámlálásnál a roma nemzetiséget adjuk is meg, közben a Szlovák Köztársaság állampolgárai maradunk.

2. A nemzetiséget feltüntetik a személyazonossági igazolványban vagy valamilyen hivatalokban?

Nem. A nemzetiséget a személyazonossági igazolványban nem tüntetik fel. Semmilyen hivatal sem jelölheti meg az embereket a nemzetiségük szerint (ez tilos). A személyazonossági igazolványban az állampolgárságunk van feltüntetve – és ez mindig a Szlovák Köztársaság állampolgársága, akkor is, ha a nemzetiségünk roma.

3. Miért kellene roma nemzetiséget megadnom, ha Szlovákiában élek? Mi hasznom lesz belőle?

A nemzetiségünkkel a gyökereinket, a kultúránkat vállaljuk. Jó dolog, ha a népszámlálásban minél több roma megjelenik, mivel akkor a politikusoknak jobban figyelembe kell venniük a romák problémáit. A nemzetiség az, akinek érezzük magunkat – romának, szlováknak, magyarnak... ezért is választhatja meg minden ember saját maga szerint a nemzetiségét. Ha büszkéek vagyunk a származásunkra, az őseinkre, akkor normális, ha a roma nemzetiséget választjuk. De ez minden egyes ember szabad döntése, senki sem utasíthat bennünket arra, milyen nemzetiséget tüntessünk fel.

4. A romák roma nemzetiségűnek tüntetik fel magukat?

Igen, romának. A népszámlálás 10 évenként valósul meg, utoljára 2011-ben volt. Akkor több, mint 100 ezer ember írta be, hogy roma nemzetiségű. A roma nemzetiséget tüntetik fel az ismert roma művészek, tanítók...

5. Származik abból bárki másnak előnye, ha én roma nemzetiségűnek tüntetem fel magam?

Nem, semmilyen olyan pénz vagy projekt nem létezik, amit valaki azért kapna, mert Ön a népszámlálásnál romának vallotta magát.

Éppen ellenkezőleg, ha ÖN roma nemzetiségűnek vallja magát, joga van:

- fejleszteni a saját kultúráját,
- az anyanyelvén, azaz roma nyelven kapni az információkat,
- oktatási és kulturális intézményeket alapítani,
- nemzeti szervezeten belül tömörülni.

6. Bajom származhat belőle, ha roma nemzetiségűnek vallok magam?

Nem. Az, amit a népszámlálás során megad, sehová máshová nem kerül. Egyetlen hivatalnak se lesz arról információja, milyen nemzetiséget választott. A hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció) szigorú tilalma érvényes a nemzetiséghez vagy etnikai csoporthoz való tartozás miatt.

A nemzetiséghez vagy etnikai csoporthoz való tartozás miatti diszkrimináció lenne, ha ugyanolyan helyzetben másként bánnának Önnel, mint a Szlovák Köztársaság más állampolgáraival.

A nemzetiségi kisebbséghez való tartozása nem lehet a kárára és nem okozhat bonyodalmakat a mindennapi életében.

Hogyan motiváljuk az embereket, hogy a népszámlálásnál a roma nemzetiséget adják meg

- A személyes példán keresztül (pl. én 2011-ben roma nemzetiséget adtam meg, és nem történt semmi, ez nem okozott később semmilyen gondot)
- A nemzeti büszkeségen keresztül (büszkéek vagyunk az őseinkre, a kultúrára)
- Az információn keresztül, hogy sok ember feltünteti, hogy roma nemzetiségű (az emberek szívesen követik a többséget)
- Annak megerősítésével, hogy ebből másnak semmilyen hátránya, de előnye sem származik

